

Prof. dr Stanisław Judek, Ph.D.

1916 - 2007

Urodził się 20 kwietnia 1916 w Oberhausen w Niemczech. Zmarł 30 kwietnia 2007 w Ottawie i tam jest pochowany. Wybitny kanadyjski ekonomista i profesor ekonomii, por. artylerii Wojska Polskiego, wieloletni doradca rządu kanadyjskiego, członek ekspert królewskich komisji (Royal Commissions) powoływanych przez rząd Kanady. Uczestnik wojny obronnej we wrześniu 1939, a następnie oficer w Polskich Siłach Zbrojnych (we Francji i w Wielkiej Brytanii). Syn Wawrzyńca i Józefy z Chmielewskich, wczesne dzieciństwo spędził w Niemczech a lata młodości w Polsce. Był wychowany w polskiej rodzinie patriotycznej w Poznańskim, w atmosferze pracy i służby dla Ojczyzny.

Wykształcenie

Studia w dziedzinie prawa i ekonomii rozpoczęte na Uniwersytecie Poznańskim w 1938 przerwał wybuch wojny w 1939. Po wojnie ukończył studia w dziedzinie ekonomii i nauk politycznych w St. Andrews University, St. Andrews, Fife w Szkocji (1941-1944). Uzyskał doktorat w dziedzinie ekonomii politycznej w 1947 w University of Edinburgh, w Szkocji.

Przed wojną

Ukończył Szkołę Podchorążych Artylerii Ciężkiej przy 5 Pułku Artylerii Ciężkiej (5 PAC) w Krakowie w stopniu: plutonowy podchorąży.

Losy wojenne

Wziął udział w walkach 5 PAC podczas krwawej kampanii w wrześniu 1939. Po przekroczeniu ze swoim pułkiem, granicy węgierskiej został internowany w Förteszenmiklos na Węgrzech.

Po przedostaniu się do Francji został instruktorem w Szkole Podchorążych Artylerii w Coëtquidan we Francji. Wziął udział w kampanii francuskiej 1940. Po upadku Francji przedostał się do Anglii, gdzie służył jako podporucznik w 1 Baterii Artylerii Lekkiej w St. Andrews, a następnie jako porucznik w centrum wyszkolenia artylerii w Dalkeith w Szkocji (1944-1945).

Po wojnie

Po zakończeniu wojny i otrzymaniu azylu politycznego w Anglii ukończył studia doktoranckie w University of Edinburgh gdzie obronił doktorat w dziedzinie ekonomii politycznej. Następnie pracował jako wykładowca na tym uniwersytecie w latach 1948-1950.

Kanada

W 1950 wyemigrował z rodziną do Kanady na zaproszenie Saint Francis Xavier University w Antigonish w Nowej Szkocji gdzie otrzymał prozycję profesora nadzwyczajnego (Associate Professor). Wykładał na tym uniwersytecie w latach 1950-1953. W 1953 przeniósł się do Ottawy gdzie rozpoczął pracę jako wykładowca University of Ottawa. Przeszedł wszystkie stopnie kariery akademickiej i otrzymał stanowisko profesora zwyczajnego (Full Professor) w 1962. W latach 1964-66 był członkiem Senatu Uniwersyteckiego, a w latach 1979-1981 dyrektorem Departamentu Ekonomii. Podczas swojej kariery uniwersyteckiej był kilkakrotnie powoływany do królewskich komisji rządu kanadyjskiej: the Royal Commission on Coastal Trade (1955-1957), the Royal Commission on Newfoundland Finances (1957), i Royal Commission on Health Services 1961-1963). To świadczyło o jego pozycji w dziedzinie ekonomii w Kanadzie. Pracował też na pół etatu przez wiele lat w Department of Labour rządu kanadyjskiego.

Główne kierunki pracy badawczej profesora Judeka dotyczyły: rozwoju doktryn ekonomicznych; problemów bezrobocia i polityki gospodarczej rządów centralnych w celu zmniejszenia różnych kategorii bezrobocia; inwestycje na różnych poziomach formalnego kształcenia zasobów ludzkich i wysokości zarobków.

Oprócz bogatej aktywności dydaktycznej i badawczej, był członkiem wielu towarzystw profesjonalnych w swojej dziedzinie: Canadian Economics Association (1951-1981), American Economics Association (1951-1981), Harvard College w Cambridge, MA (USA), Canadian Political Science Association i w Institute of Public Administration in Canada, także był członkiem prestiżowego komitetu: U.S. Committee of Health Grants (1964-1965). Był też długoletnim członkiem Oddziału Ottawskiego Polskiego Instytutu Naukowego w Ameryce (Polish Institute of Arts and Sciences), a potem Oddziału Ottawskiego Polskiego Instytutu Naukowego w Kanadzie (Polish Institute of Arts and Sciences in Canada).

Odnaczenia

Nie są znane wszystkie odznaczenia i wyróżnienia Profesora Stanisława Judeka. Z czasów wojny wymieniane są jedynie następujące odznaczenia polskie i brytyjskie: Medal Wojska Polskiego (4x), Defence Medal.

Publikacje

Autor wielu artykułów naukowych w dziedzinie ekonomii, monografii, raportów rządowych i publikacji książkowych. Jako najważniejsze publikacje książkowe wymieniane są następujące pozycje:

S. Judek – *Medical Manpower in Canada*, Ottawa 1964.

S. Judek (współautor) – *Canada. An Appraisal of Its Needs and Resources*, Toronto 1965.

S. Judek – *Women in Public Service. Their Utilization and Employment*, Ottawa 1968.

Rodzina

Był żonaty z Barbarą z d. Zając (córką gen. dyw. Józefa L. Zająca), profesorem fizyki i pracownikiem National Research Council of Canada. Mieli sześcioro dzieci: Janina (naukowiec), Zofia (naukowiec), Stanisław Józef (matematyk), Maria (analityk), Antoni (programista komputerowy) i Barbara (administrator uniwersytecki).

Bibliografia

Agata i Zbigniew Judyccy – *Polonia Słownik biograficzny*, PWN, Warszawa 2000.

Andrzej Wołodkowicz – *Polish Contribution to Arts and Sciences in Canada*, Montreal 1969.

/AMJ/

© Oskar Halecki Institute in Canada 2017